

ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ ЯК СКЛАДОВА РЕАЛІЗАЦІЇ ІДЕЙ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Лоюк Оксана Вікторівна

Уманський державний педагогічний університет імені Павла

Тичини

lov1207@ukr.net

Швидкі суспільні перетворення, які відбуваються нині: динамічні зміни в економіці й суспільстві, процеси інформатизації, глобалізації, символічної комунікації, визначають особливу увагу науковців до дослідження проблеми розвитку цілісної, творчої особистості. Як ніколи раніше, прогресивність будь-якого суспільства визначається саме рівнем розвитку особистості. Цей самий чинник є головним важелем подальшого прогресу та забезпечується освітою. Сучасність та актуальність означеного відображено у Законі України «Про освіту», Концепції Нової української школи, Державному стандарті початкової освіти. У нормативних документах зазначається, що метою освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості та допитливості. Так, у Концепції Нової української школи наголошено на суб'єктності учіння, необхідності оволодіння учнями способами навчальної діяльності, що сприятиме самостійному освоєнню школярами нових знань та узагальнених способів дій [4, с. 10].

Загальновідомо, що розвиток особистості ґрунтується саме на теоретичних знаннях, наукових поняттях. Поняття, які формуються в учнів початкової школи, є показником якості засвоєних ними знань і свідчать про їхній інтелектуальний розвиток. Практика роботи у початковій школі показує, що молодші школярі часто засвоюють визначення поняття без розуміння його сутності, оперують термінами без усвідомлення наявних істотних ознак, відчують труднощі у їх класифікації та систематизації.

Саме тому зусилля науковців та практиків спрямовані на пошуки нових

організаційних і змістовних компонентів навчальної діяльності, за яких ефективніше відбуватиметься розвиток мислення молодших школярів та оптимізується процес формування понять. Одним із таких напрямків оновлення змісту освіти є інтегроване навчання. У Державному стандарті початкової освіти наголошується, що реформування сучасної освіти лежить на шляху подолання ізольованого викладання навчальних предметів і створення принципово нових навчальних програм, де освітній процес доцільно орієнтувати на розвивально-продуктивний інтегративний підхід [1]. Інтегрований підхід як сучасна форма організації навчального процесу реалізує ідею: від цілісності діяльностей до цілісного знання про об'єкт, на основі якого виникла система різних видів діяльності. Інтегрований підхід змушує суб'єкта об'єднати практичну діяльність у цілісність, шукаючи причину цього об'єднання в системному уявленні про певний об'єкт, явище, який науково пізнавався за діяльнісного підходу [2, с. 58].

Актуальність ідеї інтегрованого навчання в тому, що вона є оптимальною для сучасного розвитку національної школи, адже на даному етапі відбувається ускладнення змісту освіти, зростання обсягу необхідної інформації та зменшення часу, відведеного для її освоєння. Також активного запровадження інтегрованого навчання вимагає потреба подолати протиріччя між розподілом освітнього процесу на окремі предмети, з одного боку, і цілісністю світу та цілісністю сприйняття дитиною довкілля, з іншого.

Інтегроване навчання (адаптовано з «Natural Curiosity: A Resource for Teachers» University of Toronto OISE) – це навчання, яке ґрунтується на комплексному підході. Освіта розглядається через призму загальної картини, а не ділиться на окремі дисципліни [4, с. 73]. Сутність інтегрованого навчання, на думку Г. Пінчук, О. Титар, в тому, що будова навчального курсу містить окремі розділи, які тісно поєднані. Відповідно до цього метою такого навчання є: формування в учнів цілісного уявлення про навколишній світ, системи знань і вмінь; досягнення якісної, конкурентоздатної освіти; створення оптимальних умов для розвитку мислення учнів в процесі

вивчення загальноосвітніх предметів і предметів професійно–теоретичного циклу; активізація пізнавальної діяльності учнів на уроках; ефективна реалізація розвивально-виховних функцій навчання [5].

Переваги інтегрованого навчання:

- чіткіше розуміння мети кожного предмету в різних контекстах;
- глибше розуміння будь-якої теми, завдяки її дослідженню через кілька точок зору;
- краще усвідомлення комплексного підходу, через який предмети, навички, ідеї та різні точки зору пов'язані з реальним світом;
- удосконалення навичок системного мислення [4, с. 104].

Серед переваг інтегрованого навчання є те, що інтеграція поєднує навчальний процес; економить навчальний час; позбавляє від перевтоми, дає можливість раціонально поєднувати різні види діяльності учнів із різними способами навчальної взаємодії. Інтегроване навчання спонукає учнів до аналізу та узагальнення запропонованого навчального матеріалу, формує у них уміння об'єднувати в єдине ціле розрізнену навчальну інформацію, ґрунтується на розвиткові творчих здібностей.

Література:

1. Державний стандарт початкової освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-п#n12>
2. Зайцева Л. Інтегрований підхід: сутність та можливість впровадження в дошкільній освіті / Л. Зайцева // Молодь і ринок. – № 12 (83), 2011. – С. 55–58
3. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
4. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Н. Бібік. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
5. Пінчук Г. Інтеграція навчального процесу як чинник розвитку пізнавальної активності учнів [Електронний ресурс]. / Г. Пінчук, О. Титар. – Режим доступу: <http://osvita.ua/school/lessons>